

OBSAH

Předmluva	5
Vznik díla	7
Přírodní podmínky pro vývoj hutnictví železa v českých zemích a na Slovensku.	9
I. Hutnictví železa v českých zemích a na Slovensku v době předfeudální a raně feudální (Radomír Pleiner)	11
1. Hutnictví železa v pravěku a v časně době dějinné (do 6. století n. l.)	13
Počátky železa v materiální kultuře na našem území	13
Rozvoj hutnictví železa v mladém laténském období	16
Charakteristika dýmařského procesu	21
Hutnictví železa v době římské	23
2. Hutnictví železa v době Velké Moravy	34
Geneze slovanského železářství	34
Rozvoj výroby železa v kultuře Velké Moravy	36
Hutnická technologie v 8. a 9. století	41
Společenské aspekty staroslovanské železářské výroby	44
II. Hutnictví železa v českých zemích a na Slovensku za feudalismu (10. století až 30. léta 19. století).	47
1. Hutnictví železa v českých zemích v 10. až 13. století (Radomír Pleiner)	49
Nové poměry v hospodářství a výrobě	49
Hutnictví železa v soustavě raně feudální výroby v českých zemích	50
Archeologické pozůstatky hutnictví železa z tzv. mladší doby hradištní	52
Technologie raně středověkého železářství	55
2. Hutnictví železa na Slovensku v 10. až 13. století (Matúš Kučera)	59
Poměry v hospodářství a ve výrobě	59
Hutnictví železa v soustavě raně středověké feudální výroby na Slovensku	61
Střediska železářské výroby	62
Technologie raně středověkého železářství	64
3. Období přímé výroby železa v českých zemích (polovina 14. století — konec 16. století) (Jan Kořan)	66
Celková charakteristika období	66
Železářské oblasti českých zemí	68
Výroba, technika a technologie (Ruda a uhlí — Výhňové redukční pece — Šachtové redukční pece — Výrobky staré železářny — Výroba — Hutnická věda)	71
Organizace a ekonomika výroby	82

Vývoj vlastnických poměrů	85
Obchod se železem	86
Výrobní vztahy a sociální postavení hutního dělníka	87
4. Období nepřímé výroby kujného železa v českých zemích (od přelomu 16.—17. století do 30. let 19. století) (Jan Kořan)	92
Celková charakteristika období	92
Železářství v hospodářské politice státu	94
Hlavní železářské oblasti	95
Výroba, technika a technologie (Rudy a uhlí — Vysoká pec — Vývoj slévárenství — Zkušňování ve výhni — Zpracování kujného železa)	102
Hutnická věda a školství	137
Ekonomika a organizace výroby	141
Obchod se železem a železnými výrobky	147
Vlastnické poměry. Železářský podnikatel	150
Pracovní síly a výrobní vztahy	153
Sociální postavení hutního dělnictva	155
Stav hutnictví železa před nástupem průmyslové revoluce	164
5. Období přímé výroby železa na Slovensku (14.—17. století) (Jozef Vozár)	166
Stručná charakteristika období se zvláštním zřetelem na ekonomický vývoj	166
Železářské oblasti Slovenska	167
Technika a technologie výroby železa (Suroviny — Výroba železa v pecích a hamrech — Železářské výrobky — Železohutnické znalosti a výchova odborníků)	169
Vlastnické poměry a organizace výroby	180
Obchod se železem (Vnitřní trh — Dálkový obchod — Ceny železa a železných výrobků)	184
Výrobní síly a výrobní vztahy v železářství (Výrobní vztahy v železářské výrobě — Pracovní síly v železářské výrobě — Sociální postavení a zápasy železářských dělníků)	189
6. Období přechodu k nepřímé výrobě železa na Slovensku (18. století — 40. léta 19. století) (Jozef Vozár)	195
Stručná charakteristika období	195
Postoj státních orgánů k železářské výrobě	196
Významnější železářské oblasti Slovenska	199
Ruda, uhlí a ostatní suroviny	205
Technika a technologie výroby a zpracování železa (Kusové pece — Vysoké pece — Zkušňování a tváření)	209
Hutnická věda a školství	227
Vlastnické poměry, ekonomika a organizace výroby	231
Obchod se železem (Vnitřní trh — Vývoz železa — Ceny železa)	239
Pracovní síly (Postavení a mzdové poměry dělníků a úředníků — Některé sociální vymoženosti železářských dělníků — Zápasy železářského dělnictva)	244
K otázce výrobních vztahů a charakteru železářské výroby	250
Některé staré míry a jednotky hmotnosti používané v Čechách; měna	253
Základní údaje o mírách, jednotkách hmotnosti a měnových jednotkách používaných v železářství na Slovensku	256
Charakteristika pramenů a literatury	258
Vybraná bibliografie	261
Seznam zk ratek	271
Vysvětlivky k mapě Železné hutě v českých zemích v období 1300—1600	275
История металлургического производства в Чехословакии (Резюме)	275
Geschichte des Eisenhüttenwe eens in der Tschechoslowakei (Zusammenfassung).	279
Výběrový jmenný a věcný rejstřík	283